

Tervise subjektiivsed ja objektiivsed hinnangud (SHARE 5. laine)

Kai Saks

Ene-Margit Tiit

2.02.2016

Seminar

Pilk hallile alale

SHARE Eesti uuringu esimene ülevaade
ja soovitused eakate poliitika kujundamiseks

Tervist hinnatakse mitut moodi

- Mida ma oma tervisest ise arvan
- Mida mu arst minu tervisest arvab
- Kui kiiresti ma käia jaksan/kui kõvasti rusikat pigistan ...
- Milline on mu vererõhk / veresuhkur /...
- ... ja palju muud

MIS ON OLULINE?

Metoodika

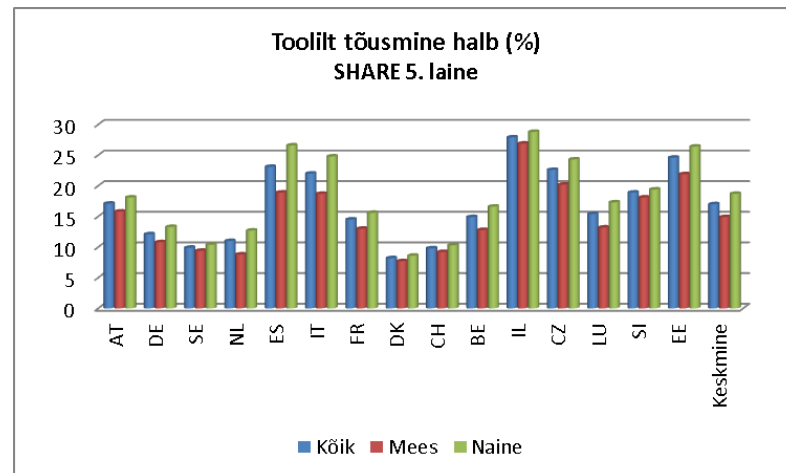
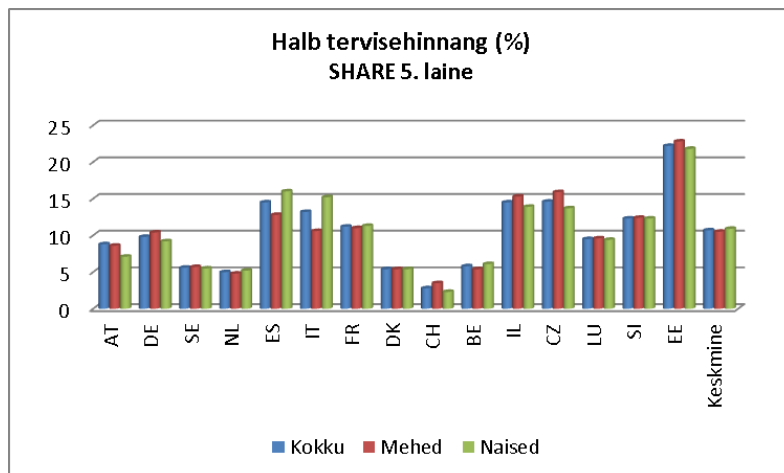
- SHARE 5. laine (2012-2013)
- 65281 inimest (vanuses 55–104 aastat) 15 riigist; Eestist 5735 inimest
- Vaatlesime 10 tunnust (6 objektiivset, 4 subjektiivset):
 - terviseprobleemide esinemissagedus
 - soo, vanuse, toimetulekuvõime ja hariduse mõju
 - tervisenäitude seos elukvaliteediga

Tulemused – Eesti koht teiste riikide hulgas

Tunnus	Eesti keskmine (%)	Kõikide riikide keskmine (%)	Koht riikide hulgas
Tervise enesehinnang: halb (subj)	22,2	10,7	15
Terviseprobleemide arv: 3 või enam (obj)	28,6	26,5	10
Esineb vähemalt üks hapruse tunnus (subj)	50,5	35,6	15
Valu esinemine (subj)	50,2	42,5	12
Ravimite arv 5–8 (obj)	7,5	7,2	9
Mälu enesehinnang halb (subj)	11,3	5,6	15
Meenutatud sõnu vähem kui 4 (obj)	42	40,3	12
Depressiivsus (obj)	36,6	26,1	15
Käe pigistusjõud vähem kui 25 kg (obj)	23	22,5	11
Ei suutnud toolilt tõusta vähemalt 5 korda minutis (obj)	24,6	17	14

Naised/mehed

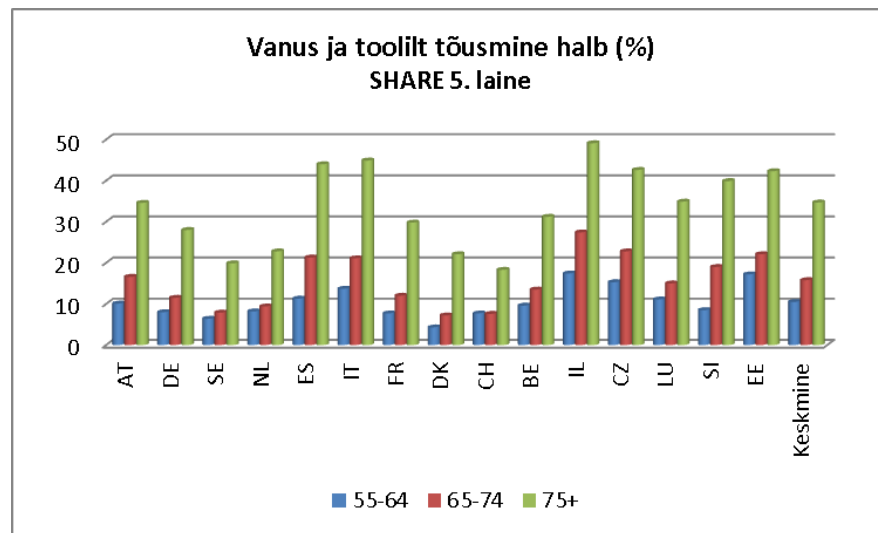
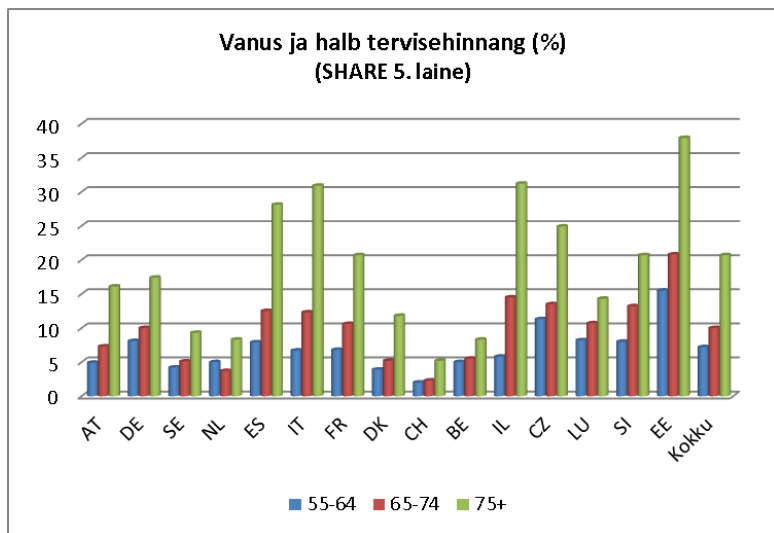
- Naistel paljud näidud halvemad kui meestel : haprus, valu, depressiivsus, toolilt tõusmine, käe pigistusjõud, rohkem ravimeid
- Meestel halvem: sõnade meenutamise võime
- Samasugused erisused sugude vahel ka teistes riikides
- Sugu ei mõjutanud Eesti positsiooni teiste riikide hulgas

➤ **Soo mõju tervisele on Eestis sarnane teiste riikidega**

Vanus

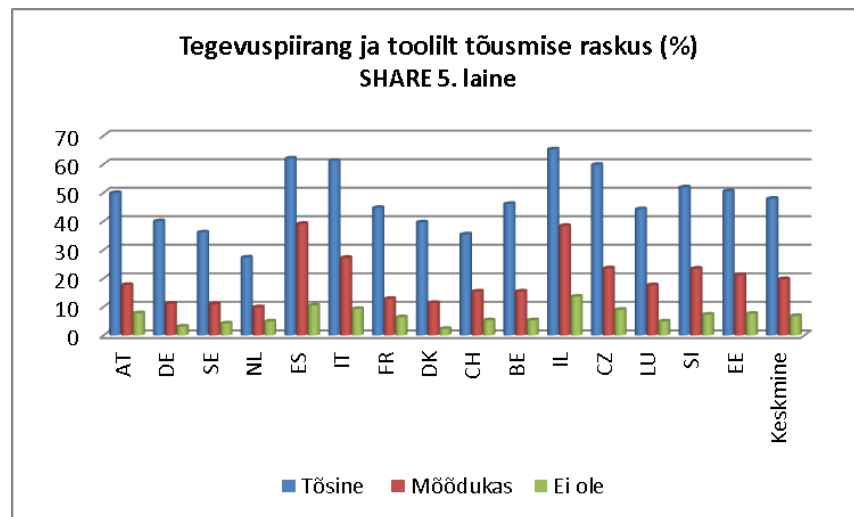
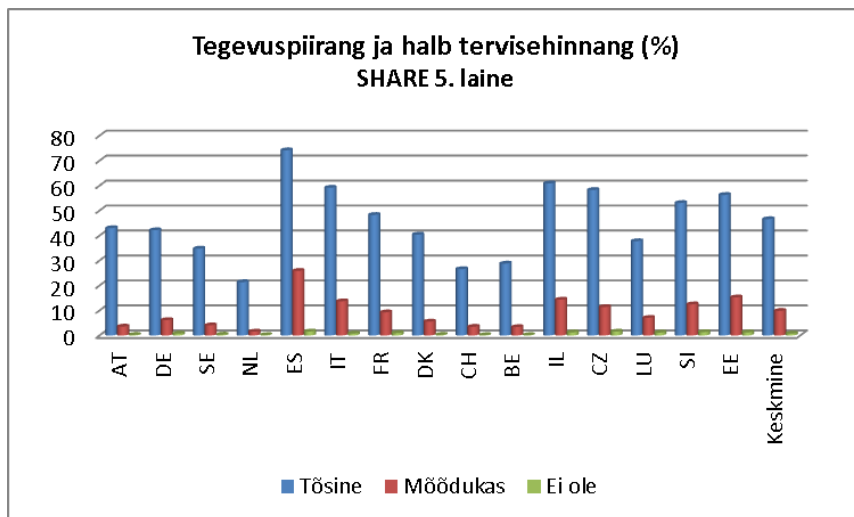
- Vanusega tervis ootuspäraselt halvenes.
- Vanus ei mõjutanud Eesti positsiooni teiste riikide hulgas (v.a. käe pigistusjõud ja toolilt tõusmine keskmises ja vanemas vanuserühmas)

- **Eestis on 55-64 a. inimeste tervisenäidud üldiselt halvemad kui teiste riikide 65-74 a. inimestel**

Tegevuspiirang

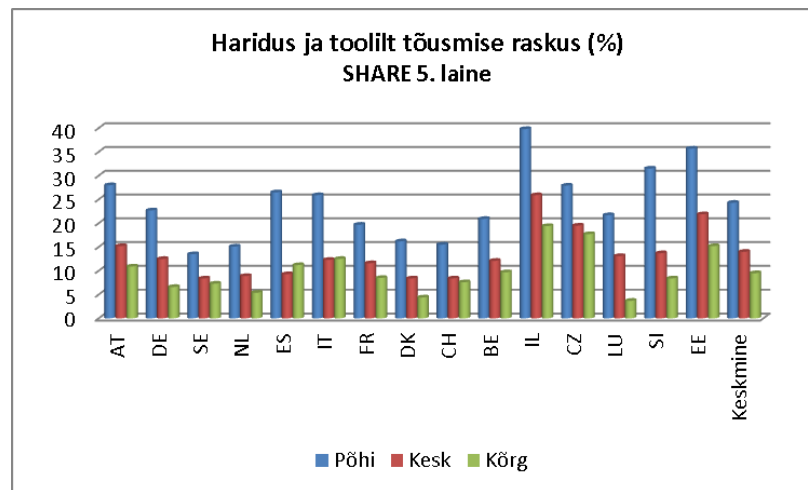
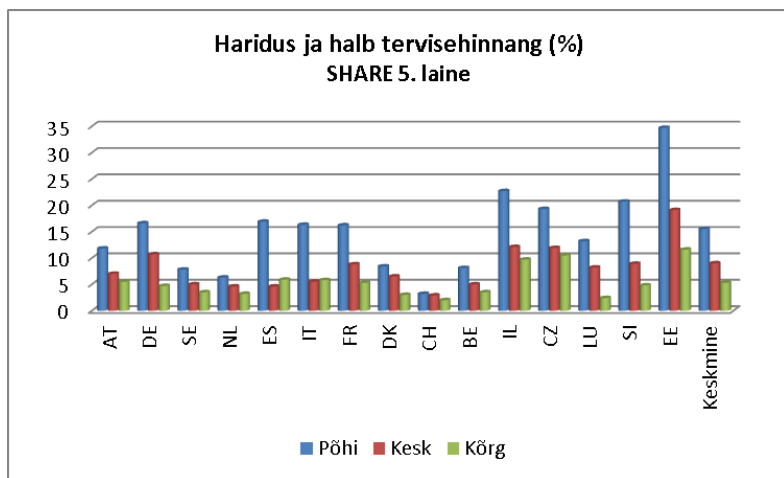
- Tegevuspiirangul oli suurim seos tervisenäitudega nii Eestis kui mujal
- Tegevuspiirangu arvestamisel paranes Eesti positsioon teiste riikide hulgas

- **Tegevuspiirangu seos tervisenäitudega on Eestis suurem kui paljude teistes riikides**

Haridus

- Mida kõrgem haridus, seda vähem terviseprobleeme nii Eestis kui mujal
- Hariduse arvestamisel paranes Eesti positsioon paljude tervisenäitude osas

- Eestis on hariduse seos tervisega mõnevõrra suurem kui paljudes teistes riikides (eriti kesk- ja kõrgharidusega inimeste vahel)

Elukvaliteedi seos tervisenäitudega

- Parem tervis oli ootuspäraselt seotud parema elukvaliteediga
- Subjektiivsed tervisenäidud kirjeldasid elukvaliteeti paremini

SHARE 5. laine koguvallim		SHARE Eesti 5. laine	
Tervisetunnus	R ²	Tervisetunnus	R ²
Tervise enesehinnang (subj)	0,220	Depressiivsus (obj)	0,199
Depressiivsus (obj)	0,308	Tervise enesehinnang (subj)	0,298
Toolilt tõusmine (obj)	0,321	Tegevuspiirang (subj)	0,318
Mälu enesehinnang (subj)	0,332	Toolilt tõusmine (obj)	0,328
Valu (subj)	0,337	Mälu enesehinnang (subj)	0,337
Meenutatud sõnade arv (obj)	0,340	Valu (subj)	0,340
Ravimite arv (obj)	0,343	Meenutatud sõnade arv (obj)	0,342
Käe pigistusjõud (obj)	0,345	Käe pigistusjõud (obj)	0,344
Sugu	0,347	Sugu	0,348
Tegevuspiirang (subj)	0,348	Ravimite arv (obj)	0,349
Vanus	0,350		

- **Eestis on tegevuspiirangul oluliselt tihedam seos elukvaliteediga kui paljudes teistes riikides**

Järeldused

- Eesti inimeste tervis halveneb kiiremini kui paljudes teistes riikides – jätkuvalt suureneb vajadus tervishoiu- ja hoolekandeteenuste järele.
- Subjektiivsed tervisenäidud on Eesti vanemaealistel inimestel halvemad kui objektiivsed tervisenäidud – põhjuseks võib olla suurem depressiivsus ja tagasihoidlikum abi tegevuspiiranguga inimestele.
- Subjektiivsed tervisetunnused kirjeldavad elukvaliteeti paremini kui objektiivsed tervisetunnused.

Soovitused

- ❖ Tegevuspiirangute vähendamiseks ja elukvaliteedi parandamiseks on Eesti vanemaealistel inimestel esmatähtsad valdkonnad:
 - vaimne tervis
 - füsioteraapia
 - adekvaatsed tugiteenused
- ❖ Tervisepoliitika ja tervisekasvatuse kujundamisel võiks eeskujuks võtta: Šveits, Holland, Taani.